

Королівство (уривки)

Галина Пагутяк

Частина перша

Повернення до Королівства

1

Бідолашний трамвай аж натомився вкотре виїжджати на гору, та ще й день видався спекотним. (...)

Від спеки в ньому весь час щось пересихало й ламалося (...). Бувало, трамвай зависав за кількадесят метрів до кінцевої зупинки, і втомленій, спітнілій кондукторці доводилося йти догори пішки, щоб зателефонувати в трамвайне депо. Водій задумливо дивився їй услід. Вони — трамвай, водій і кондукторка — їздили разом уже п'ятнадцять літ. Десь стільки ж років було єдиній пасажирці, що залишилась у вагоні за дві зупинки до кінцевої. (...)

Отож у порожньому салоні панував спокій. Водій не оголошував зупинок, бо не було для кого. Дівчинка знала, куди їде. Вона не збиралася кататися, а поверталася додому. Була вже восьма година вечора. (...)

Але тут із ним щось трапилося. Трамвай зупинився перед найважчим підйомом, відчинив дверцята, щоб упустити пасажирів, хоча всім відомо, що трамваї не підбирають нікого між зупинками. Це ж не таксі. Водій сам не розумів, як воно так сталося. (...)

Пасажир упав на сидіння збоку від юної панночки, наче конав від втоми й не мав сили підійти з квитком. Це був рудий хлопець років шістнадцяти, з волоссям, зібраним у хвіст, що сягав майже до пояса. Такі патли викликають особливу відразу в літніх пань. А ще кондукторка, напевно, до кінця життя не забуде неймовірної камізелки без гудзиків із чорного потріпаного атласу, бридких куцих штанців зеленого кольору й босих брудних ніг.

Хвороба, яка тихо тліла в організмі кондукторки тижнів зо два, вибухнула з нечуваною силою. Бідолашна чхнула, аж бризнули сльози. Здавалося, сама Алергія з'явилася перед нею в образі пасажирів. (...)

— Будьте здорові! — гукнув привітно рудий, але кондукторка не змогла не те що подякувати, а й навіть виконати свій посадовий обов'язок — обілетити пасажирів. Їй засвербіло в носі, зашкребло в горлі, сльозами залило щоки. Носова хустина вмить перетворилася на огидну мокру ганчірку. А тут ще почав чхати сам водій. З напіввідчиненої кабіни долинали щось подібне до далеких гарматних пострілів.

Нарешті панночка вийшла із задуми, потривожена дивними звуками. А потім перевела погляд на пасажира. Очі в неї стали круглими, наче вона щойно звалилась із неба й побачила Землю, населену химерними істотами.

— Бідолахи, — зітхнув хлопець. — Це я винен у всьому! Певно, через те, що нетутешній (...). А вам, панночко, не погано? — стурбовано спитав хлопець.

Вона заперечно хитнула головою. Дівчинці навіть на думку не спадало запідозрити попутника в причетності до того, що зараз відбувалось із кондукторкою та водієм.

— Це дуже добре, — сказав хлопець. — Я радий, що ви не такі.

"Ніколи не розмовляй із незнайомцями", — згадала дівчинка слова мами. А може, так називався якийсь із фільмів? їй захотілося швидше опинитися надворі.

Трамвай вихопився нагору й застиг. Настала тиша, а потім трамвай теж чхнув. Здавалося, він зараз розлетиться на шматки. Але цей трамвай зробили за старих добрих часів, тому по шибках лише розбіглися тріщинки, наче павутинки.

Кондукторка, здається, знепритомніла, а можливо, ще встигла закричати. Двері розчахнулися. Панночка не зауважила, як вийшов хлопець. Він наче розчинився в повітрі.

На зупинці сидів дід, що торгував соняшниковим і гарбузовим насінням, міряючи його скляночкою. Він повернув голову в бік парку. Там посипаною цегляною крихтою доріжкою бігла руда істота з пишним хвостом — наче пес прогулювався перед вечерею. Але то був не пес, а лис, на якого ніхто не звертав уваги, бо не було кому. Власне, насувалася гроза.

У того діда наша панночка ніколи не купувала насіння, бо не любила його взагалі. Дід їй не подобався, бо не раз вона чула, як той брудно лаявся. Однак він першим помітив лиса чи лисицю. Здається, це все-таки був лис. Зупинившись перед світлофором, дівчинка зауважила, що дід витягнув із-за пазухи мобільника й комусь телефонує.

Але треба було поспішати, бо небо потемніло. Удома ніхто її не чекав. Мама сьогодні поїхала у відрядження. Попереду були довгі й нудні канікули.

Дівчинка перейшла дорогу, залишивши позаду занедбаний парк, що більше нагадував ліс, і трамвай із потрісканими шибками. Їй стало його шкода: коли почнеться злива, він не матиме навіть куди сховатися. Так і будинки: якщо їхні дахи не дір'яві, захищають людей від негоди, а самі мокнуть, мерзнуть і, можливо, хворіють на грип.

Їй було недалеко: вулиця Кульбабова, 4, квартира 14. Дім, певно, пережив не одну епідемію грипу та вітрянки — угруз у землю, посірів. Старі дерева сягали третього поверху й, коли виставити голову з вікна, знизу від землі тягнуло вогким духом провалля, куди сонце зазирає лише на кілька хвилин. Уночі чутно було скрипи, шарудіння, брязкання, під що так легко засипалося, а гілки дерев розхитував вітер, і на стелі мерехтіли тіні. Той, хто виріс у такому будинку, не боїтиметься привидів і не проганятиме, бо це також і їхній дім. Люцина, правда, досі не бачила жодного, але чула різні незвичні звуки.

Якісь малі бігали поміж будинками з іграшковими автоматами, стріляючи одне в

одного. Вони страшенно дратували. На підвіконнях перших поверхів сиділи товсті коти, знервовано посіпаючи вухами. Їм хотілося зістрибнути вниз, але вони боялися гармидеру надворі. За спинами тих котів готувалася вечеря. Пахло смаженою картоплею і гарячими пиріжками. Люцина проковтнула слину.

На верхніх поверхах крутили дешеву попсу. Усе це так не пасувало до лиса, який біг стежкою в зеленій траві вечірнього парку, що дівчинці захотілося негайно опинитись удома, у світі, захищеному з усіх боків від диких вересків невихованих дітей, лементу тупої музики, запахів кухонь, відполірованих до блиску мамами, що виходять лише за покупками й іноді в гості. У свої неповних п'ятнадцять років Люцина розуміла, що існує багато світів, а той рудий хлопець нагадав їй, як небезпечно потрапляти з власного до чужого світу. Справді, коли сутеніє, можна злякатися, наскільки небезпечною була прогулянка по місту вдень. Мама щотижня купувала місцеву газету "Посейбічні й потойбічні новини", половина якої складалася з моторошних кримінальних історій. Коли мама надбувала щось особливо страшне, то казала несміливо: "Може, мені зустрічати тебе не на трамвайній зупинці, а приходити просто до художньої школи?" Ясна річ, для нашої панночки то було вже занадто. Бабуся, коли ще жила, міркувала набагато розсудливіше: "Що має статися, те станеться". А мамі знову доводилося їхати у відрядження: вона пропонувала книгарням книжки свого видавництва, і грошей у них завжди не вистачало.

То тут, то там спалахувало світло у вікнах, не змішуючись із білими спалахами блискавок, що були десь далеко. Людина зайшла нарешті до під'їзду. У першій квартирі загавкав доберман Фантом, у третій — пекінес Голмс. А в них жив кіт Фелікс, який навідувався поїсти та поспати після гульок. Він залазив по дереву через кватирку й так само повертався назад. Цьому котові не потрібні ні двері, ні ключі. (...)

Але в передпокої нікого не було. Натомість у кухні на холодильнику сидів Фелікс із голодним блиском в очах.

— Я бачила живого лиса, Феліксе! — повідомила Люцина. — Він такий гарний... Може, ти посидиш зі мною? Починається гроза...

Фелікс не боявся ні блискавки, ні грому, ні собак, ні терористів. Він боявся лише зачинених вікон, що обмежували його свободу.

Поки він хрупав котячий корм, а Людина гріла йому молоко, надворі знявся шалений вітер. У відчинену кватирку бризнули краплі дощу. Котові не дуже сподобалося, коли дівчинка її зачинила. Бо, урешті, це він наглядав за домом і перевіряв, чи все гаразд.

Мамі не до вподоби була така Феліксова сумлінність. Вона воліла би мати на канапі п'ятикілограмову подушку, що мурчить, коли її погладити, а не посмугованого шрами маленького тигра, який, роблячи обхід квартири, задирає хвіст біля кожного стільця, а потім щезає через кватирку на три дні.

Ні мама, ні Людина не знали, що їхній котик працює і що навіть землетрус не завадить йому вчасно з'явитися на важливу зустріч із Королем котів. Сьогодні була особлива ніч. Час, що залишився до неї, Фелікс вирішив використати для відпочинку —

передрімати в м'якому кріслі.

— Хороший котик, — сказала Людина. — Я тебе люблю!

Кіт теж любив Людину, але вважав зайвим про це нагадувати. Він мав власне життя, про яке люди не знали.

Людина розстелила в кімнаті великий аркуш, поклавши на кутики книжки. Поставила на стіл коробку з фарбами, пензлики, налила склянку води й, сівши на канапу, задивилася на зливу.

Деякі люди й багато собак бояться грози, кулястих блискавок і безневинного грому. Цього не люблять також різні незвичайні істоти, що намагаються не потрапляти людям на очі. Усі ці стрімкі потоки з неба, упавши на асфальт чи бруківку, через закриті решітками віконечка вливалися до підземного світу. Там, у темряві, пливла річка, яку загнали під землю сто чи двісті років тому. Мешканці міста, за винятком кількох сміливців, ніколи не бачили річки, яка на землі мала колись ім'я.

Без сонця та свіжого повітря річка помутніла, і води її не дуже приємно пахли. На її берегах, у печерах і тунелях, жили опирі, довгомудики, слинявці, велетенські павуки, щурі, тобто ті істоти, котрих люди панічно бояться і називають нечистю. Час від часу історії про них публікував тижневик "Посейбічні й потойбічні новини". Автором цих захопливих статей був чоловік, під псевдонімом Мортіус, за основним фахом слюсар-водопровідник. Він умів догодити читачам і по той бік, і по цей, бо писав лише десять відсотків правди, як, зрештою, більшість репортерів. Йому потрібно було багато-багато грошей. (...)

5

Зазираючи в отвір балконних дверей, Мортіус сказав ніжно:

— Вибач, Колобочку, справи... Думаю, що повернуся швидко, і ми погуляємо. Сиди чемно на балконі й дихай свіжим повітрям (...).

— Г-р-р! — озвався Колобок. Власне, справжнє ім'я величезного тигра, вихованця Мортіуса, було Ілля, але в дитинстві той був таким чудовим смугастим клубочком (...).

Задля тигра Мортіус тяжко працював на двох роботах, недосипав ночами, коли той хворів, навіть не одружився. Він не чекав подяки, просто хотів бачити Колобка щасливим. Задля тигра він робив часом не зовсім чесні вчинки, брехав, обдурював. Коли зрідка хтось із знайомих зазірав на балкон, Колобок мусив прикидатися м'якою іграшкою або килимком, що провітрюється. Звісно, це було небезпечно, бо люди бувають вельми цікаві. Тому господар не відчиняв нікому дверей без нагальної потреби. Але від нечисті щось приховати неможливо, і тому Мортіусом вертіли, як хотіли. Усі його статті були попередньо відредаговані Повелителем. Так він угрузав у болото брехні та вигадки, розуміючи, що самотужки йому звідти не вибратися. Колобок натомість лише їв і спав, думаючи про щось своє. (...)

Незважаючи на те, що гроза могла ще повернутися, біля Медової печери було людно, або, краще сказати, — кітно. Король котів скликав на опівнічне віче охоронців, і сотні лицарів непомітними стежками, прикриваючись плащем темряви, збиралися до підніжжя гори. Якщо й були між ними якісь ранги, то лише через особисті заслуги, а не за героїчні діяння предків, бо коти не надають жодної ваги породі, тобто привабливій зовнішності, що так цінується в їхньому племені людьми. Дощ був дуже неприємний для котячого хутра, тому лицарі поховалися під лопухами, у кущах, щілинах, очікуючи виходу Короля. Ліхтарик міг би вихопити з темряви то вушко, то кінчик хвоста, око зелене чи жовте, але жодний кіт з обережності не виставив би себе цілого, і не те, що не нявкнув, а навіть би й не муркнув. Здавалося, тут не знайдеш навіть одного кота, а насправді їх було коло Медової печери аж три сотні. Дехто, щоб потрапити сюди вчасно, вирушив ще по обіді з дому. Усі коти мають дім, але не кожний має господаря, про якого б піклувався.

Лицар, що спав у Медовій печері спасенним чи заклятим сном, для багатьох котів був саме тим господарем, про якого вони могли піклуватися, і це додавало їм мужності в нелегкому, хоча й вільному житті. На штандарті Лицаря був зображений кіт. Цей факт належав до історії, яку передавали з уст в уста кожному поколінню котів міста. І не один кіт мріяв дожити до того дня, коли Лицар прокинеться і визволить Королівство від крутиголовців. Творцем і натхненником цієї історії був Головний охоронець і товариш Лицаря — кіт Сиволап. Довге чатування біля ложа ні живого, ні мертвого господаря допомогло йому відшукати цю ідею, яка надала сенсу існуванню і підтримувала надію. Готуючи майбутнє військо, Сиволап знав: у людей Королівства відібрали душу, і вони стали такі слабкі, що вже самотужки не зуміють визволитися з-під гніту Імперії крутиголовців.

Тим часом у печері Марко допоміг сісти королівському синові на його вбогій постелі. Лише після ковтка цілющого вина з королівського виноградника Серпень відчув, як руки й ноги помалу теплішають та оживають. Він бачив усе, наче в тумані, і погано розумів, про що йдеться, проспавши так довго у світі, у якому ніколи не бував раніше. Йому здавалося, що він проспав лише мить. Навіть не пам'ятав, як заснув. Марко не знав, як про це розповісти, а також про все інше. Це треба було зробити обережно, поступово, але й не гаючи часу. Марко мусив сказати сам, бо Сиволап не розмовляв по-їхньому.

Поки дуже ще кволий Серпень мовчав, роззираючись у печері, яку бачив уперше, кіт тулився до нього не як король, а як лагідний домашній котик, що скучив за господарем. А Марко мучився, які слова підшукати, як розповісти, що вони зараз далеко від дому, у зовсім іншому світі, звідки їм треба повернутися до Королівства, від якого залишилася тільки назва, і єдине означення, яке можна застосувати до колись благословенного краю — проклятий і нещасливий. Правда, сказана відразу, могла б убити принца. Але й брехні він не пробачив би.

Хто, як не Марко, знав найкраще давнього товариша. Вони народилися в один день,

росли, наче рідні брати, як колись їхні батьки Теренцій і Даниїл. Вони ніколи не сварилися, як не сварилися їхні батьки. Згодом Серпень мав стати королем, а Марко — архіваріусом. До цього їм належало набратися досвіду, щоб було легше керувати Королівством. Після закінчення Академії, що знаходилася на відстані тридцяти миль від замку, який називався Королівський Осідок, хлопцям належало ще кілька років помандрувати, навчитися різних ремесел, тобто пізнати світ поза книжками. Але тепер усе змінилося: несправедливо, незрозуміло, жорстоко. Добрий, знайомий із дитинства світ з'їхав із глузду. Замість цього Марко сказав якомога безтурботніше:

— Нарешті наш сонько прокинувся!

— Хіба я довго спав? — здивувався Серпень. — Котра година?

— Час усіякої нечисті, яка не любить сонця, — двозначно відповів Марко. — Але світанок уже близько.

Хлопець скривився:

— Чого це тобі забаглося будити мене опівночі? Що, власне, сталося?

Він пробував підвестися, але заточився і ледь не впав.

— Королівство в небезпеці, — сказав Сиволап, затремтівши.

— Ти розмовляєш?

Кіт трохи збентежено відповів:

— Пора би вже й заговорити по-вашому.

Очі в Серпня сяяли:

— Це просто чудово! Говори, говори ще!

Марко кашлянув.

— Знаю, знаю, — буркнув кіт. — Не все відразу. Мушу сказати тобі, господарю, і тобі, Марку, що я прожив уже досить довго, аби заговорити до вас. Мова друзів заслуговує на те, щоб коти нею розмовляли. Якби було не так, я б мовчав, як мертва миша.

— Дякую, Сиволапчику...

— Це потрібно ще й для справи. Найменша дрібниця може допомогти їй або зашкодити.

— Та ти справжній філософ! — вигукнув Марко. — Він же й на лекціях із нами сидів. Пам'ятаєш, Серпню?

— Еге ж, і втікав через вікно, коли заманеться!

— Коли було нецікаво, — виправив кіт. — Ви теж могли так робити.

— Ти що, Сиволапе?! Майбутній король і майбутній архіваріус? Коли було нудно, ми сиділи за партою і бавились у "розбійницьку дорогу".

"Слава богу! — зрадів Марко. — Він це пам'ятає".

Щоки юного лицаря, у якому пів години тому ледве жевріло життя, зарожевіли, голос зміцнів.

— А це що за розбійницьке кубло?

— Медова печера, господарю, — трохи образився кіт. — Колись у ній жив славний чоловік Михей. Годував бджіл і писав книжку...

— Вибач... А що з ним сталося?

— Мабуть, подався в інший світ. Ти ж знаєш, що їх багато. Ми теж в іншому світі й мусимо пильнувати.

— Чекай, чекай! Я щось не розумію...

— Сиволап має на увазі, що ми не в Королівстві. Ми сховали тебе в Медовій печері, бо це найбезпечніше місце, — пояснив Марко.

— А що, власне, сталося?

— Та так, нічого страшного...

Марко звівся на ноги, щоб набрати більше повітря.

— Ти куди?

— Думаю, час підкріпитися. Я цілий день нічого не їв. Ухопив кілька суниць по дорозі. Немає куди квапитися. Дещо сам згадаєш, а решту ми із Сиволапом розповімо. Лише не підганяй. Добре? На голодний шлунок усе видається несправжнім...

— З вашого дозволу, — сказав кіт, — я спершу хотів би вийти до свого народу та повідомити про радісну подію, яка, думаю, змінить світ на краще. Мої громадяни, здебільшого, щирі й прості...

— Твої громадяни, Сиволапе? — здивувався ще раз Серпень.

— Слово "піддані" їм би не сподобалося. Це — наче слуги. Я тепер — Король котів.

І, помилувавшись ефектом від цього повідомлення, Сиволап поважно вийшов через дірку під дверима.

— Марку, — озвався принц, — кажи все, як є. Найважливіше. Де я і хто я, я вже знаю. Але я не розумію, чому я тут. Що з Королем? А з Королівством?

— Дай я зберу спочатку на стіл.

— Я тобі допоможу.

— Ти ще слабкий. Коли хочеш знати, тебе отруїли, і, якби не захист помічника королівського лікаря Антося, ти заснув би назавжди.

— А що з Фабіяном?

— Королівський лікар і чародій зрадив нас усіх. По-людськи його можна зрозуміти: крутиголовці викрали його дочку. То він і зламався. Але ні, зрада завжди є зрадою. Нині в Королівстві знайдеться дуже мало людей, стійких супроти неї. Виходити з печери тобі не можна. Я ще не знаю, як ми звідси виберемося, але мусимо вибратися. Як казав славний король Олімпій III, складних рішень завжди багато, а просте — тільки одне й найліпше обрати його...

Розпочавши своє чергове журналістське розслідування з метою заробити, Мортіус потрапив у халепу й змушений був покинути Серединний світ. Як виявилось, тигр Колобок народився в Королівстві, тому запропонував журналістові податися туди. Вони опинилися в Медовій печері, познайомилися з Марком і Серпнем, і всі разом вирушили в дорогу, щоб знайти й урятувати Королівство.

Люцина вибігла з дому, рятуючи чарівну книжку від підступних сусідок, сіла не в той автобус та опинилася в невідомому їй місці.

До Королівства потрапити нелегко, навіть якщо дуже хочеш: самого бажання не

досить. Багато людей не поворухнули й пальцем, тому їхнє бажання не здійснилося. А бувало, що вони потрапляли кудись, думаючи, що це і є Королівство, і жили собі в тому місці, скільки заманеться. Але чомусь там вони розминулись із друзями, котрі насправді потрапили до того Королівства. Тому краще подорожувати разом. Для тих, кому це цікаво, скажемо, що книжки про Королівство засвідчують його існування, справжнє існування. Ось що пишеться в "Енциклопедії Королівства" на сторінці 386: "Єдині й незаперечні докази самобутності Королівства: любов до всіх живих істот, уключаючи людей, прагнення до знань і відсутність недовіри до прибульців". Ще можна додати хороші, рівні дороги, безліч садів і чисті річки, і легенький потаємний усміх на багатьох обличчях. Його не можна навчитися — з ним треба з'явитися на світ. У Королівстві таких людей більше, ніж будь-де.

А ще є люди, кому мандрівка до Королівства здається неможливою. Вони вважають, що це далеко й туди треба купувати квиток. На поїзд, літак, а чи й на корабель, хоча нині на кораблях не подорожують, а відпочивають, бо мають обмаль часу. Дорослі прагнуть заробити якнайбільше грошей, а їхні діти — вирости, щоб робити те саме, що й батьки. Звісно, якщо вони не можуть без цього жити, то нехай собі заробляють на здоров'я. У них — своє Королівство. Але є інші батьки й інші діти, як-от мама з Люциною. Про таких кажуть, що вони "не від світу сього". Тобто не від Серединного світу. І через те їм іноді живеться нелегко. Правда, буває і навпаки. Бо коли не звертаєш на все уваги, тобі байдуже, що думатимуть про тебе близькі чи далекі сусіди. Вони просто щасливі, та й усе. У них теж є своє Королівство, і вони знають, де воно: не на небі, не під землею, а в їхньому серці. Тому неважко зрозуміти Люцину, яка, маючи власне Королівство, опинилась у чужинецькому світі, тікаючи від нечисті.

Королівство — не близько й не далеко. Туди не купиш квитка та, дякувати богу, не доведеться шукати на це грошей, бо тоді до нього потрапляли б лише люди, котрі мають оті гроші. (...)

— Ну, куди ж ви нас привели? — сердито спитав Серпень.

Мортіус розвів руками:

— Хіба вам, хлопці, не все одно? Головне, що нас ніхто не з'їв і ми вже не під землею, де на нас могло обвалитися склепіння. Он сонечко, хмарки, навіть травичка є... — він говорив отак заспокійливо, а сам тим часом роздивлявся довкола, чи не видно неподалік або хоча б на обрії чогось знайомого: дерева, руїни, чи, боронь боже, вовкулаки або довгомудиків.

Те ж саме видивлявся і Марко, як природжений слідопит. І бачив, що все довкола якесь ніяке: і небо, і сонце, що вже вийшло із зеніту, і земля, поросла рідкою змученою травою. Тоді він зрозумів, що світ, до якого вони потрапили, робить ніяким незвична тиша — ні пташки, ні комашки чи вітерцю. Сиволап теж це помітив і спитав:

— Цікаво, чи є тут хтось живий, окрім нас. (...)

Усі зібралися до тісного гурту, посідавши на землю довкола тигра та Сиволапа, й узялися за руки. Їм здавалося, що, коли вони цього не зроблять, щось лихе повикрадає їх одне за одним, бо таких туманів у природі взагалі не повинно б існувати. Хлопці

зрозуміли, що це не їхній світ. (...)

— Друзі мої, ми в Граничному світі! Звідси рукою подати до Королівства, — зірвався на рівні Марко. — А плямкають і пишуть з'їдлики, яких тут називають злидниками. (...)

— А це ще що таке?

— На світі є чимало фантастичних істот. У Серединному світі їх звать нечистими духами. Але шкідливі лише ті, кого людина підкорила власній волі чи уклала з ними угоду. Інші — це сили природи, ні злі, ні добрі. Щодо злидників. Колись, років двісті тому, у Граничному світі оселився граф Шкробель. Уже тоді ці землі перебували під контролем крутиголовців, але власником їх вважався граф. Добрим на такому становищі він, звичайно, не міг бути, хоча й симпатизував імперським зайдам. Але хотів зватися Шкробель-Реформатор. Маючи досвід у чаклунстві, він вивів нову породу з'їдликів, що могли не покидати землю і завше були під рукою. Проте не догледів, що при доброму апетиті смаки з'їдликів — тепер їх дедалі частіше називали злидниками — уже зовсім змінилися. Вони почали жерти все, що селяни та ремісники здобували тяжкою працею. Де з'являлися злидники, зникало все добро. Люди почали вважати їх своєю нещасливою долею, і в них опускалися руки, бо не було сенсу працювати. Кажуть, злидники навіть мають свою королеву Біду. Багато злидників перебралося до інших світів.

— Я теж чув про це, — сказав Серпень. — Хіба вони й досі тут?

— Так. І замок Шкробеля теж зберігся, але там ніхто не живе, бо злидники розорили й свого творця. У замку знаходиться вхід до Королівства, який ще називають Великий Льох, бо він здатний умістити в собі й Королівство, і багато інших світів. Це — найнебезпечніший вхід. (...)

Мандрівники рушають далі в пошуках замку Шкробеля. Мандрує туди й Люцина, адже в цьому непривітному місці є вхід і в її рідний Серединний світ. Там вона зустрічає бібліотекарку Соню, у якої у волоссі жили кольорові миші Фіалка, Липовий Цвіт і Хризантема. Пізніше туди ж приходять і хлопці. Люцина знайомиться із цим товариством, і всі разом вирушають на пошуки дверей до Королівства.

Багато перепон трапилося на їхньому шляху. У цьому ти зможеш переконатися, якщо прочитаєш першу частину повністю.

Частина друга

Повернення Королівства

11

Під'їжджаючи сірого ранку до міста, Олімпія відчула, що в Серединному, тобто звичному для неї, світі щось змінилося. Вона ще не знала, що в цьому світі більше немає її донечки Люцини. Жінка ввімкнула маленький приймач із навушниками, який

позичала в дочки, щоб слухати музику в дорозі, і почула набридливі пісеньки, у яких не було ні мелодії, ні змісту. На іншій хвилі диктор так кривлявся, переливаючи з пустого в порожнє, що вона аж ніби побачила його гримаси. "Дурне радіо! — подумала Олімпія. — Так можна й зіпсувати дитину..." Вона, правда, не вірила, ніби її Люцину взагалі щось може зіпсувати, однак тривожилася. Утім, час було збиратися. Потяг їхав уже через місто. (...)

Струмок людей повільно витік із вагона. А ще повільніше йшла Люцинина мама.

— Не мордуйтеся, пані, я вам допоможу!

Якийсь пан, убраний у геть вицвілу синю куртку, сидів під стіною на лавці, тримаючи в одній руці пляшку з недопитим пивом, а в іншій — мобільний телефон. Олімпія, може, і здивувалася, коли б не була така невиспана й сердита.

— Не впізнаєте мене? Я знав вашу матусю, Царство їй Небесне. Давайте донесу валізу до трамвая, та й нам по дорозі. Поставите каву як-небудь, чи морозиво, хоча ранок холодний...

— Так, — відповіла Олімпія.

Діда Пилипка вона давно не бачила, бо йшла раненько, а верталась із роботи, коли темніло. Раніше мама запрошувала старого поїсти чогось гарячого, і так до Пилипка перейшов увесь батьків гардероб. Зате він міг прибити полицю, полагодити крани, правда, не тоді, коли це було конче потрібно, а дещо пізніше. Просто дід з'являвся в них удома нерегулярно, а після смерті мами зовсім перестав приходити.

Тепер він виглядав, як завжди. Миттю допровадив важезну валізку до трамвая, на якому було написано "Викрадення в тумані", і сів навпроти Олімпії. (...)

Раптовий, навіть дивний сон охопив Олімпію. Перед очима виникла річка, на берегах якої росли помаранчеві дерева, де вже золотіли плоди, а на темній тихій воді гойдався сріблястий човник. Це так її вразило, що вона відразу почула слова діда Пилипка, звернені до неї:

— Не розумію, як ви можете отак їздити! Я ціле життя нікуди не виїжджав і нічого не пропустив...

— Така в мене робота, — поважно відповіла Олімпія, ще остаточно не відійшовши від свого видіння. (...)

Якби дід Пилипко знав, що Люцини немає вдома, він би так просто не відпустив бідолашну жінку, а почекав би хоч трохи.

Була ще тільки сьома ранку. Олімпія тихенько ввійшла, заволокла валізу на кухню, бо хотіла розпакувати подарунки для Люцини: хусточка на шию із символікою хіпі й пакунок із цукерками та печивом. Поставила чайник на газ і витягла пакет із меленою кавою. Тоді заглянула в холодильник. Там були яйця, масло й повний пакет молока. У хлібниці лежав непочатий батон. Складалося враження, що дитина нічого не їла. Не видно було й kota Фелікса.

Олімпія навшпиньки підійшла до Люцининої кімнати. Немає. Зрештою, вона любить спати у вітальні.

— Люцинко! — покликала мама й кинулася до столу за якоюсь запискою. Може,

дитина вирішила її зустріти.

На столі лежав малюнок: старий, моторошний на вигляд будинок. Горішній поверх був залитий червоною фарбою, що, певно, мало означати пожежу.

Почувся якийсь шурхіт, і впоперек аркуша проступили слова, написані вогнем:
"КОРОЛІВСТВО В НЕБЕЗПЕЦІ!"

Олімпія вирушає на пошуки доньки, проходить через багато випробувань та опиняється в Королівстві, де спочатку зустрічається зі своїм сином Серпнем.

Історію королівської родини ти дізнаєшся, якщо прочитаєш другу частину повністю.

У палаці короля напруження зростало. Натовп розсунувся, і на килимовій доріжці з'явилася жінка з довгим руським волоссям у чорній сукні. Поруч із нею ішов хлопець. Обоє були дуже блідими й зовсім не радісними.

Коментаторові наче заціпило, але багато хто з присутніх упізнав королеву Олімпію, котра зникла п'ятнадцять років тому під час прогулянки в човні чи ще якимось, бо охорона не бачила її того дня. Той, хто бодай трохи знайомий із прийомами магії, легко здогадається, як можна примусити людей бачити щось або не бачити. Головний Церемоніймейстер схилився перед королевою і щиро мовив:

— Вітаємо з поверненням, Ваша Величносте!

Спершу це була просто розгублена, утомлена жінка, але з кожною хвилиною її голос дужчав і постава вирівнювалася.

— Мене не було тут п'ятнадцять років, й увесь цей час я тужила за сином і чоловіком, мріючи про зустріч із ними. Думаю, кожна жінка може мене зрозуміти, бо в усіх світах горе і щастя однакові. Чорна сила, що має безліч облич, поглумилася над нашою родиною. Я не мала часу, щоб стати достойною королевою, і повірила брехні. Усі ці роки я вважала винними у своєму нещасті Старих, бо від їхнього імені мені завдали тяжкої образи. Утім, я не відчувала себе вигнанкою, бо повернулася до батьків, котрі робили все, аби хоч трохи втамувати мій біль. Доля послала мені відраду — дочку. Я чекала дитину, коли мене відірвали від родини. Якщо тут присутній мій особистий лікар Стефаній, він може це підтвердити...

— Я тут, — почувся голос із натовпу. — Якщо я не помиляюся, Ваша Величносте, принцесі зараз майже п'ятнадцять років?

— Дякую, пане докторе. Я хочу, щоб моя дочка мала врешті батька. Ні я, ні вона не претендуємо ні на що. На жаль, вона загубилася, але я відшукаю її. Ради мого сина, а вашого принца, ми повинні встановити істину. Найперше я хотіла б дізнатися, чи знали в Королівстві, де я, і хто надсилав мені щороку фотокартки мого сина! (...)

— А чи не може вона бути самозванкою? — кинув хтось із крутиголовців. — За стільки років людина може змінитися до невпізнання...

Це була провокація, і в будь-якому іншому місці вона призвела б до різкої зміни настрою присутніх. Але тут тільки настала тиша. Олімпія залишалася спокійною, бо роки, проведені нею серед звичайних людей у Серединному світі, навчили її дорожити лише людською гідністю. Головний Правничий гарячково почав нишпорити в пам'яті,

намагаючись сягнути дна, де знаходилися найдавніші збірки законів, товсті томи з пожовтілими сторінками. Нічого подібного не траплялось у Королівстві, де владу вважали здебільшого обтяжливим тягарем. Тут не знали, що таке брехня. Облуда, лицемірство відразу розкололи ту величну споруду, яку називали просто — Королівством. (...)

А принц Серпень підніс руку, прохаючи слова, і сказав по-дитячому:

— Це — моя мама.

Головний Правничий посміхнувся. Дуже рідко посмішка, що жила в ньому, виходила на поверхню. Він просто забував посміхнутися, бо закони треба вивчати із серйозною міною на обличчі. Отож він сказав:

— Цього досить. Свідчення дитини, яка прагне захистити матір, вище від Закону.

Наче сонце заглянуло в похмуру залу. Утім, час уже було йому засвітити, бо дощ давно закінчився. (...)

(...) Марко розчинив навстіж вікно. Високо в повітрі над садом билися два птахи: один чорний, другий білий. Ніхто не зумів би їх розборонити, як тоді, коли в Замку билися самі мечі: його й Повелителя. Хлопець виглянув із вікна. Куля випала в нього з кишені й покотилася стежкою. У ній, як колись у тому дитячому спогаді, відбилася битва білого й чорного птахів. Люцина вибігла з альтанки й щось крикнула. Марко кинувся їй назустріч, обхопив руками, і вони обоє дивилися, як б'ються птахи. Блискавки шугали поміж птахів на тлі темно-синьої хмари, що затулила сонце.

— Як білий птах поб'ється із чорним птахом, настане день чи ніч? — сказав Марко.

— То була найдавніша пісня, записана в Королівстві, яка ще існувала, напевно, до нього.

— День! — відповіла Люцина.

І сталося диво: обидва птахи розтанули в небі, лише на землю повільно падали зрошені кров'ю біла пір'їна й чорна пір'їна.

— Як це тобі вдалося? — Марко відступив, вражено дивлячись на дівчинку.

— То була загадка, правда? Я на неї відповіла. Той чорний птах залетів до альтанки. Не знаю, що йому було треба (...). Усе сталося так швидко. Спочатку вони билися на траві, а потім злетіли в повітря. Куди ж вони поділися?

— То не прості птахи. — Марко замовк. Стежкою до них ішла жінка в золотій короні, а з нею Серпень, теж у короні.

— Ось твоя мама, принцесо Люцино, — сказав хлопець.

Перш ніж приголомшена дівчинка змогла ступити крок, перед нею виріс Головний Церемоніймейстер:

— Вітаю вас, Ваша Високосте! (...)